

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА

Радна недеља	Тематска целина		Циљ
5	5. Макроекономски агрегати		Стицање знања о макроекономским агрегатима.
	Тематска јединица	5.1 Институционализовани сектори привреде	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује институционализоване секторе привреде: домаћинства, предузећа, државу и односе са иностранством , као и односе између њих.

Радна недеља	Тематска целина		Циљ
5	5. Макроекономски агрегати		Стицање знања о макроекономским агрегатима.
	Тематска јединица	5.2 Бруто домаћи производ и бруто национални производ као мере економског благостања	Студент ће бити способан да разуме, препозна и репродукује знања о макроекономским агрегатима (бруто домаћи производ и бруто национални производ).

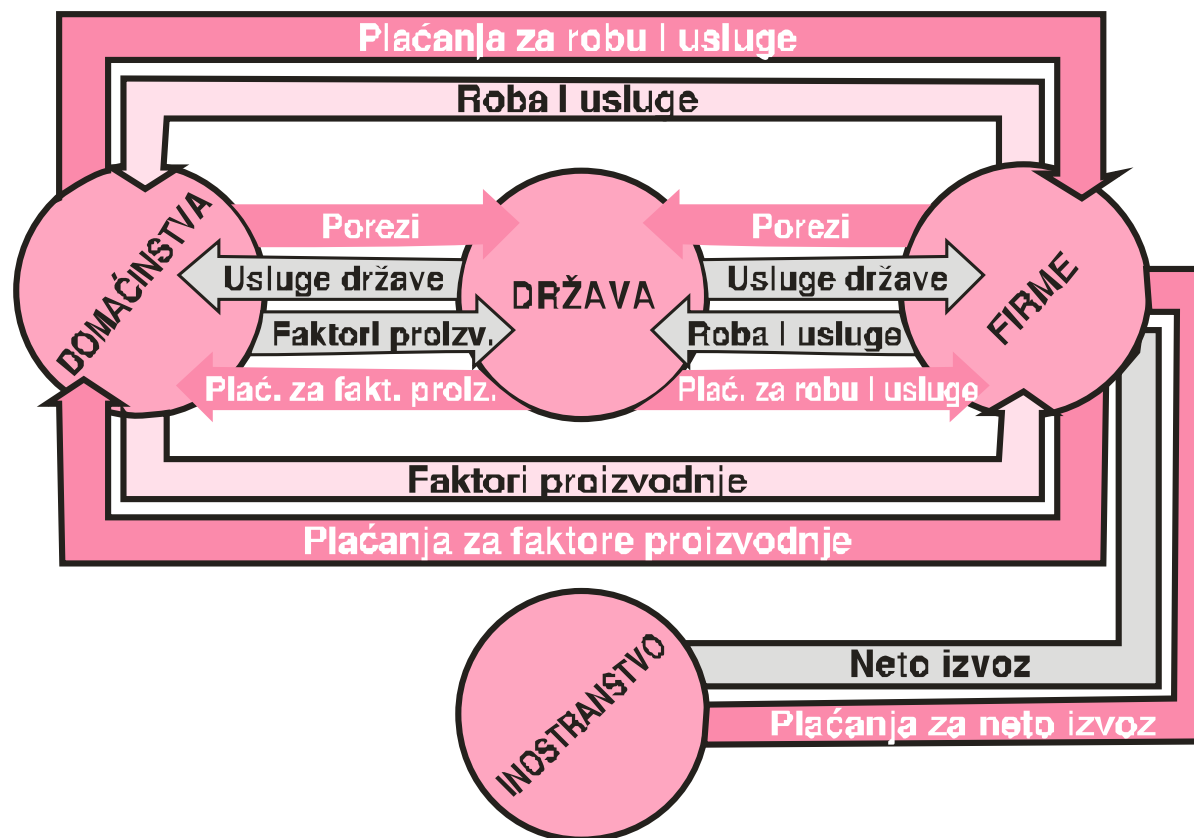
НАСТАВНИ МЕТОД: ПРЕДАВАЊЕ

MAKROEKONOMSKI AGREGATI

Prof. dr Dragana Kragulj
Fakultet organizacionih nauka

Institucionalizovani sektori su:

- domaćinstva (households),
- firme (business),
- država (government) i
- odnosi sa inostranstvom.

MODEL KRUŽNOG TOKA PRIVREDNE AKTIVNOSTI
("OTVORENA PRIVREDA")

- Pod **prirodnim bogatstvom** podrazumevamo sve one materije koje se nalaze u prirodi, a koje čovek može neposredno da koristi, bilo kao slobodna (besplatna) dobra ili kao prirodne izvore za proizvodnju ekonomskih dobara.

- **Društveno bogatstvo** sačinjavaju sva materijalna dobra proizvedena u jednom društvu koja postoje u trenutku posmatranja i koja se mogu koristiti za zadovoljavanje potreba tog društva.
- Nije bitno kada su ta materijalna dobra proizvedena: u tekućoj godini, pre više godina, u doba nekih mnogo ranijih generacija.

- Društveno bogatstvo kao zalihe i tokovi.

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

- Zaliha se određuje kao količina koja se meri u datoj tački vremena.
- Tokovi se određuju kao količine koje se mere po jedinici vremena.
- U pogledu društvenog bogatstva to su: proizvodne zgrade, putevi, izgrađena infrastruktura, kao i neproizvodni i neprivredni objekti, tj. škole, univerziteti, bolnice, pozorišta, muzeji, stadioni, stambene zgrade itd.
- To su gotovi proizvodi u preduzećima, potrošna dobra u domaćinstvima itd.

Bruto domaći proizvod
(Gross Domestic Product – GDP)

- Najsveobuhvatnija mera ukupne proizvodnje dobara i usluga i ekonomske aktivnosti u jednoj zemlji.
- Definiše se kao **tržišna vrednost svih finalnih roba i usluga proizvedenih u određenom vremenskom periodu, obično za godinu dana, u okviru jedne privrede posmatrane kao celine.**

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

GDP meri dve stvari odjednom:

- ukupne dohotke svih u određenoj privredi
- ukupne izdatke privrede koje ona ima u proizvodnji roba i usluga
- U privredi u celini **dohoci moraju biti jednaki izdacima.**

Metod izdataka podrazumeva da se GDP usmerava na četiri kategorije trošenja:

- izdaci lične potrošnje na dobra i usluge (C – Consumption),
- bruto domaće privatne investicije (I – Investment),
- državna potrošnja (G – Government) i
- neto izvoz (NX – Net Export).

$$\mathbf{GDP = C + I + G + X}$$

- Ako se GDP iskazuje u tekućim cenama onda je to **nominalni bruto domaći proizvod**.
- Ako se GDP iskazuje u stalnim cenama (baznim cenama), onda je to **realni bruto društveni proizvod**.

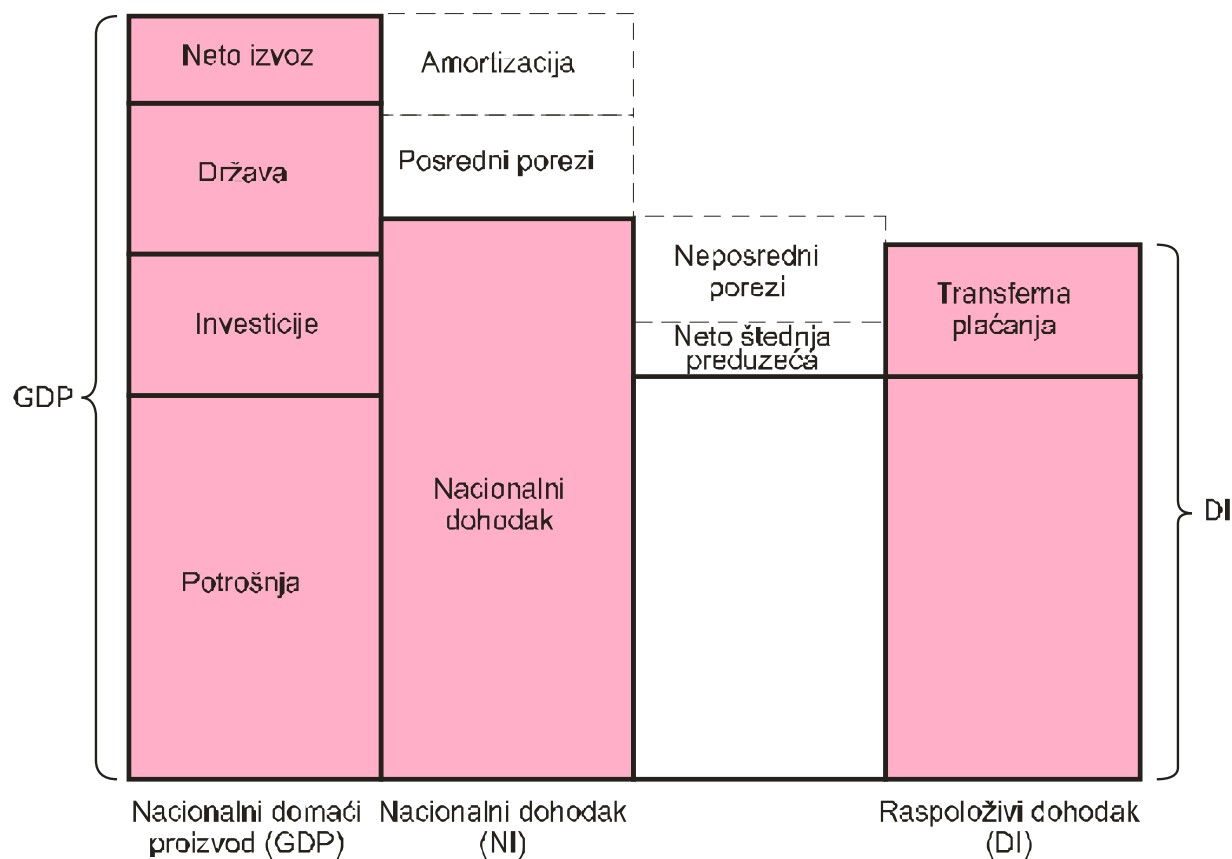
- Deflator GDP-a se dobija kao količnik između nominalnog i realnog GDP-a pomnožen sa 100 i odražava šta se dešava na opštem nivou cena u privredi.
- Koristi se kao indeks, tj. pokazatelj inflatornih kretanja u privredi.
- Deflator GDP-a meri tekući nivo cena u odnosu na nivo cena u baznoj godini.

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

- **Bruto domaći proizvod (GDP)** predstavlja ukupnu proizvodnju dobijenu radom i kapitalom koji se nalaze u određenoj nacionalnoj ekonomiji.
- **Bruto društveni (nacionalni) proizvod (GNP)** predstavlja ukupnu proizvodnju dobijenu radom i kapitalom u vlasništvu stanovnika određene nacionalne ekonomije.

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

- *NETO EKONOMSKO BLAGOSTANJE*

PITANJA:

- Šta su to institucionalizovani sektori privrede? Navedite ih.
- Ilustrujte i objasnite makroekonomski model kružnog toka privredne aktivnosti: domaćinstva i firme.
- Ilustrujte i objasnite makroekonomski model kružnog toka privredne aktivnosti: domaćinstva, firme i država.
- Ilustrujte i objasnite makroekonomski model kružnog toka privredne aktivnosti: domaćinstva, firme, država i inostranstvo.
- Koji metod primenjujemo u objašnjavanju ključnih veza između četiri institucionalizovana sektora privrede?
- Šta je to neto izvoz?
- Zašto linije neto izvoz i plaćanja za neto izvoz nemaju označen pravac kretanja?

Bruto domaći proizvod i bruto nacionalni proizvod kao mere ekonomskog blagostanja

PITANJA:

- Šta sve podrazumeva prirodno bogatstvo jedne zemlje? Kako definišemo društveno bogatstvo? Objasnite razliku između zaliha i tokova i navedite primere.
- Objasnite i definišite bruto domaći proizvod i bruto društveni (nacionalni) proizvod i razliku između njih.
- Objasnite zašto dohoci jedne privrede moraju biti jednaki njenim izdacima. Objasnite dva načina za obračunavanje GDP-a.
- Objasnite nominalni i realni GDP.
- Objasnite deflator bruto domaćeg proizvoda.
- Objasnite šemu: “Od bruto domaćeg proizvoda do raspoloživog dohotka”.
- Koji su nedostaci GDP-a? Koja mera treba da ukloni ograničenja GDP-a? Šta obuhvata glavna odbaćena, a šta glavna dodatna stavka?

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ОРГАНИЗАЦИОНИХ НАУКА